

Danmarks Forskningsportal

- tæt på at blive realiseret

Sverige har en, Norge har en – og nu får Danmark med al sandsynlighed også en national forskningsportal.

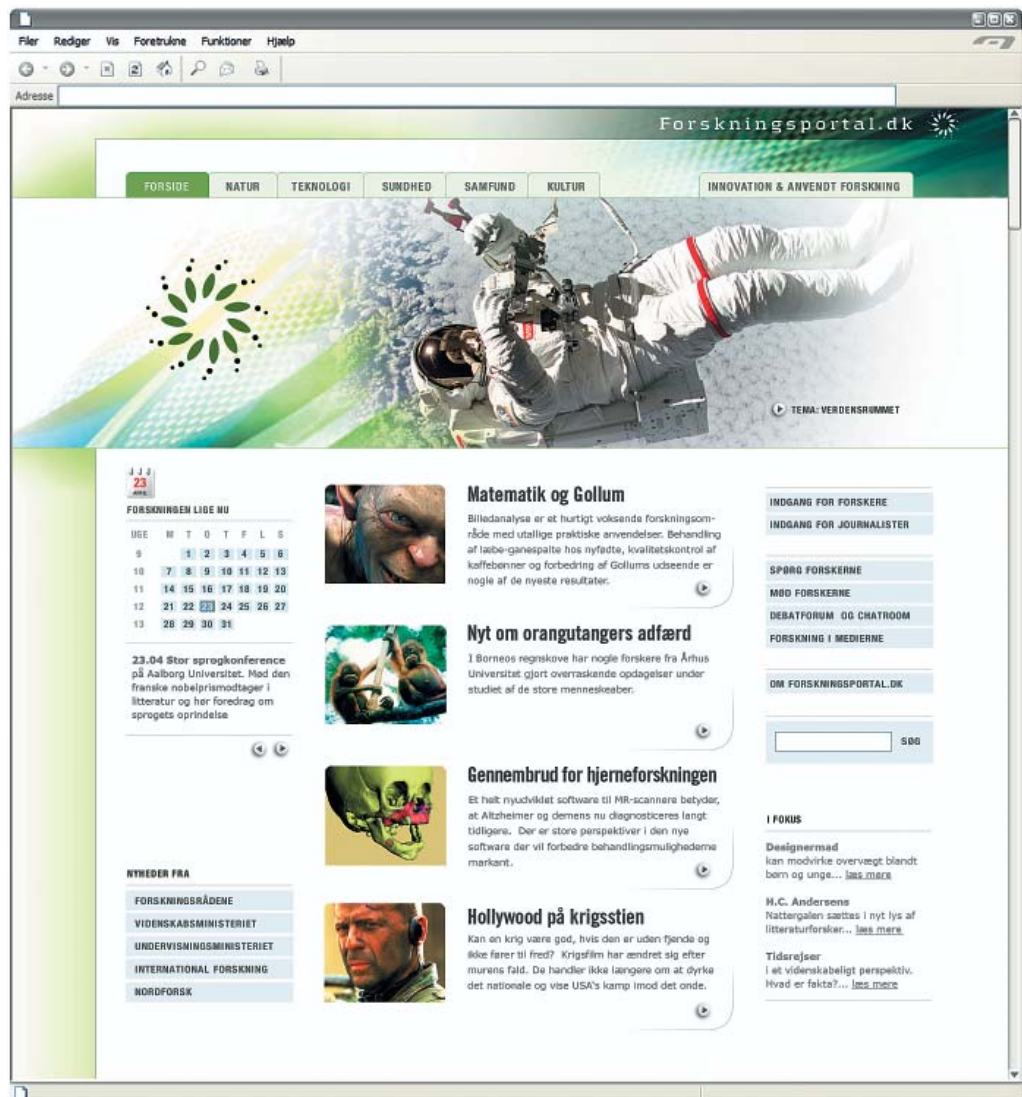
Af Carsten Broder Hansen

■ Fra virksomheder til Folke-ting og fagbevægelse lyder de samstemmende ønsker om mere forskning. Men for at sikre folkelig velvilje til at øge forskningsbevillingerne er formidling af forskning nødvendig. God forskningskommunikation er således indlysende vigtig, og både Sverige og Norge har da også for flere år siden taget konsekvensen og oprettet hver sin nationale digitale formidlingsplatform for forskning. Den svenske webside er rimeligt velbesøgt, og den norske portal oplever en helt overvældende succes.

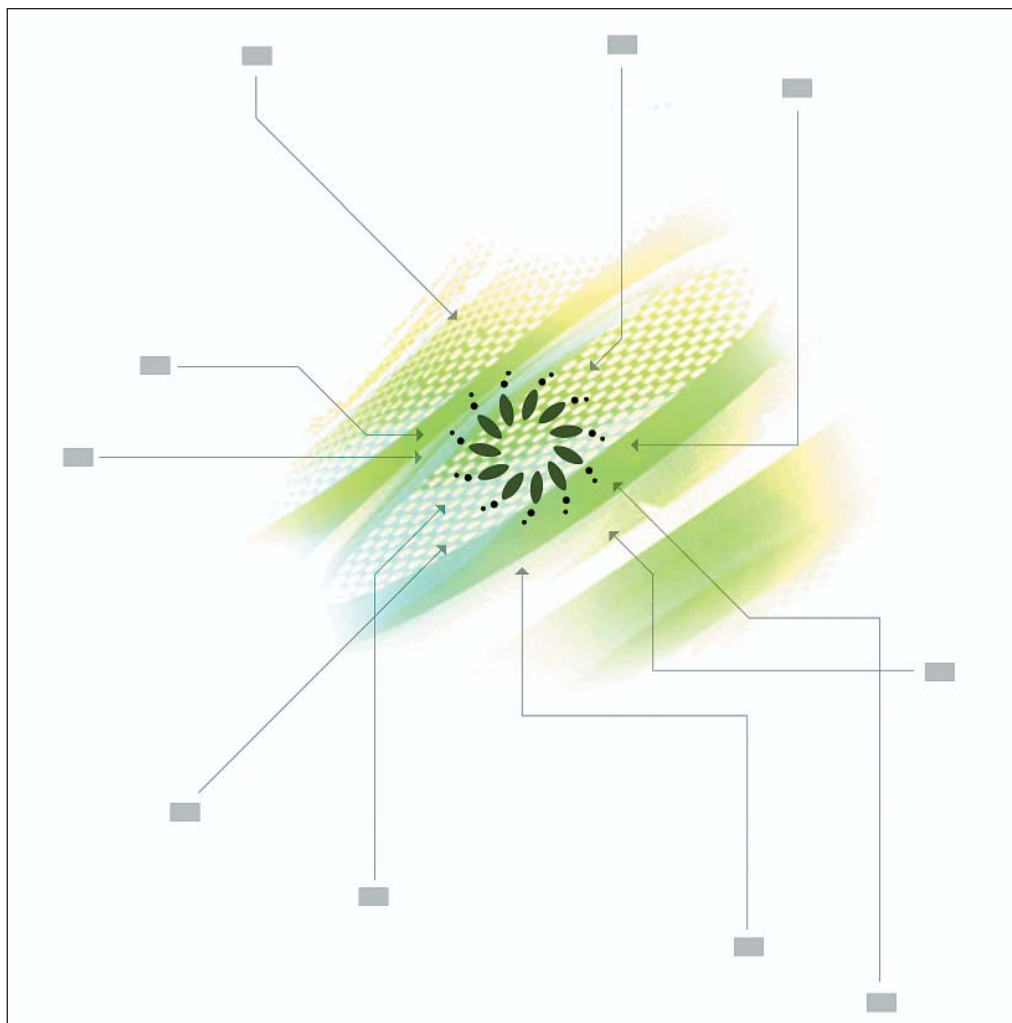
Forskning.no er nu både den hyppigst anvendte indgang til Norges forskningsinstitutioner samt den norske befolknings hovedkilde til information om norsk forskning. Det giver altså tilsyneladende særdeles god mening at synliggøre forskning gennem en national forskningsportal. Spørgsmålet er: Hvor langt er vi her i landet nået mod at etablere en sådan portal?

Tænketank anbefaler forskningsportalen

Videnskabsminister Helge Sander nedsatte i maj 2003 *Tænketanken vedrørende forståelse for forskning*, populært kaldet Antorini-udvalget efter sin formand Christine Antorini. Tænketan-

En arbejdsgruppe nedsat af Danmarks Elektroniske Fag – og Forskningsbibliotek har udarbejdet en "mock up" af en kommende dansk forskningsportal som et eksempel på hvordan den kunne udformes. Skabelonen låner flittigt fra artikler som har været bragt i populærvidenskabelige tidsskrifter som *Aktuel Naturvidenskab*. Portalen kan realiseres med det norske Content Management System (CMS) og på samme tekniske platform som *Forskning.no*.

Forskningsportal.dk bygger oven på eksisterende portaler fra samtlige danske forskningsproducerende institutioner og virksomheder. Der er med andre ord mange kilder.

ken skulle arbejde mod at give befolkningen et bedre indblik i og forståelse for forskningens betydning i det moderne samfund, og præsentere forslag til nye måder hvorpå man kunne nå en bredere del af befolkningen.

En af tænketankens aktiviteter var en brugertest af de danske universiteters hjemmesider. Testen viste, at den almindelige borger havde meget ringe kendskab til disse hjemmesider, selv om der her ofte fandtes omfattende information om forskning. Kritikpunkterne var bl.a., at informationen var gemt, og næsten umulig at finde, samt at hjemmesidernes struktur var vanskelig at gennemskue uden forudgående kendskab til det pågældende universitets organisation. Konklusionen lød: »Generelt står det dårligt til med

brugervenligheden af den formidling af forskning, der i dag findes på universiteternes hjemmesider. Det gælder både basale navigationsprincipper, ufuldstændige søgefunktioner, indforstået organisering af siden, usammenhængende design etc.«

Tænketanken anbefaling var derfor klar: »Der bør etableres én samlet indgang til information om forskning i Danmark via internettet.«

Model over dansk forskningsportal

Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek (DEFF) er et initiativ med deltagelse af Kulturministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (Videnskabsministeriet) samt Undervisningsministeriet. DEFF arbejder med at stille elektroniske ressourcer til rådighed

for forskere, studerende og andre brugere gennem et netværk af samarbejdende, elektroniske forskningsbiblioteker. En af DEFFs aktiviteter er udvikling og drift af *Den Danske Forskningsdatabase*, en central database hvor der indsamles og registreres forskningsdokumentation fra universiteter og andre forskningsinstitutioner. Det er naturligvis oplagt at integrere Forskningsdatabasen i en kommende national forskningsportal, og derfor var det også logisk, at DEFF fik opgaven med at gennemføre en forundersøgelse om en fælles portal for danske forskningsinstitutioner.

I forbindelse med DEFF programområdet E-publicering blev der derfor igangsat en sådan forundersøgelse, og et af de første skridt var at producere en model over, hvordan en

dansk portal kunne se ud mht. grafik og opbygning. Modellen (se billede) blev udtænkt som et populærvidenskabeligt digitalt nyhedsmagasin om forskning, med særlige tilbud til elever og undervisere. Til modellen blev anvendt udsnit fra forskellige artikler, tidligere bragt i tidsskrifter som *Aktuel Naturvidenskab*, bidrag fra Dansk Rumforskningsinstitut og andre forskningsinstitutioner samt fra igangværende forskningsprojekter og alt dette blev suppleret med enkelte fiktive tekstudsnit til at illustrere en kommende portals store spændvidde. Ideen er, at en bruger fra nyhedsmagasinet nemt skal kunne dykke videre ned i eksisterende hjemmesider hos universiteter, forskerparker og forskningstunge private virksomheder samt naturligvis til Den Danske Forskningsdatabase.

Norsk succes kan genbruges

Projektgruppen fra DEFF besøgte også den norske portals redaktion i Oslo, og herfra fik man indsigt i erfaringerne med samarbejdet mellem de norske forskningsinstitutioner. Hjemmesiden *Forskning.no* blev lanceret 10. april 2002 af Norges Forskningsråd, og den ejes og drives i fællesskab af foreløbigt knap 20 norske universiteter og forskningsinstitutioner. Ifølge redaktør Steinar Andersen var de første år bestemt ikke uden vanskeligheder, og flere institutioner betragtede i starten portalen som en konkurrent til deres egne etablerede hjemmesider. Imidlertid blev det hurtigt klart, at universiteterne fik både øgede besøgstal til egne portaler via *forskning.no* samt at der blev langt større fokus på forskningen generelt i kraft af portalens hastigt voksende besøgstal.

Forskning.no er opbygget af nyheder, baggrundshistorier og fakta om forskning. Steinar Andersen har erklæret sin beslutning om, at det udelukkende er journalistiske kriterier, som skal bestemme portalens indhold, og til dette har han fået ejerkredsens tilslutning. Den norske portal er en indly-

sende model for en tilsvarende dansk portal. Projektgruppen fra DEFF fik ydermere tilbud om gratis at anvende den norske tekniske løsning til en tilsvarende dansk portal, et tilbud der i realiteten kan spare millioner af kroner i etableringsomkostninger. Der burde således ikke være mange forhindringer tilbage for at en dansk forskningsportal kom i gang.

Skred i processen

Hans Müller Pedersen er Vice-direktør i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, og har deltaget i de indledende

møder med DEFF. Han siger: »Ministeriet er særdeles positivt over for DEFFs oplæg, der lægger fint i forlængelse af anbefalingerne fra Tænketanken vedrørende forståelse for forskning.«

Jan Windmüller er fuldmægtig i samme ministerium, og den ansvarlige sagsbehandler for DEFF. På spørgsmålet om, hvad vi i Danmark mangler for at kunne realisere en fælles national forskningsportal forklarer han: »Overordnet er ministeriets holdning, at Danmark selvfølgelig skal have en forskningsportal. Det er helt

klart, og naturligvis er det også sådan, at ministeriet i et eller andet omfang er indstillet på at sikre portalens etablering. Men inden vi bliver konkrete, skal vi også høre synspunkter fra vigtige interessenter som Rektorkollegiet, Forskningsrådene samt Sektorforskningsinstitutionerne under Videnskabsministeriet. Konklusionen er, at Videnskabsministeren er meget positiv over for Tænketankens anbefalinger og for etablering af en fælles portal, så det skal føres ud i livet, det hersker der ingen tvivl om. Der er kommet skred i processen. ■

Om forfatteren

Carsten Broder Hansen er videnskabsjournalist. IPU/DTV, Institutet for Produktudvikling / Danmarks Tekniske Videncenter, DTU, Bygning 101, 2800 Kgs. Lyngby. Tlf.: 4525 7428 e-mail: cbh@ipu.dk

Den norske forskningsportal, www.forskning.no, skrives og redigeres af en stab på 2 redaktører, 4 videnskabsjournalister samt en deltidsansat multimediejournalist. Desuden er en del freelance skribenter tilknyttet. Stab og freelancere producerer selv hovedparten af indholdet, men omkring 20 % af materialet leveres direkte af kommunikationsafdelingerne i ejerkredsen af forskningsinstitutioner. I 2004 havde forskning.no 2,6 millioner besøg.